

SPOROČILO

Wolfgang Götz, direktor **Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami**

Ob predstavitvi

Letnega poročila 2008: stanje na področju problematike drog v Evropi

Objava dovoljena: 6. 11. 2008 ob 10:00 po srednjeevropskem času

Objektivna analiza podatkov o trenutnem stanju na področju drog je bistvena za plodno, razumno ter na argumentih temelječo razpravo o tem zapletenem problemu. Takšna analiza na eni strani omogoča oblikovanje z dejstvi podprtih mnenj, po drugi pa oblikovalcem politik, ki se soočajo s težkimi odločitvami, olajša jasno razumevanje razpoložljivih možnosti in njihovih morebitnih koristi. Na tem načelu temelji priprava *Letnega poročila 2008: stanje na področju problematike drog v Evropi*, ki ga predstavljamo danes v Bruslju.

Še nikoli doslej se ni niti na evropski niti na svetovni ravni toliko kot v preteklem letu razpravljalo o tem, kako uspešno so se doslej izvajale politike o drogah in za katere cilje bi si bilo treba prizadevati v prihodnje. Center je uspešno deloval na obeh ravneh. Zagotavljal je zlasti tehnično podporo Evropski komisiji pri oceni trenutnega akcijskega načrta EU za boj proti drogam (2005–08) in pri pregledu napredka pri uresničevanju ciljev, zastavljenih na izrednem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov za boj proti drogam leta 1998 (UNGASS) ⁽¹⁾.

Razveseljivo je, da Evropa po mednarodnih standardih v svetu izstopa kot eden izmed predelov, kjer so zmogljivosti za spremljanje problematike drog najbolj razvite. Kljub temu pa si bomo še naprej z vsemi močmi prizadevali za večjo kakovost in ustreznost razpoložljivih podatkov, ki bodo olajšali oblikovanje politik in prakse v EU.

Poročilo kaže, da bo sicer še vedno visoka stopnja razširjenosti uporabe drog v prihodnje verjetno stabilnejša. Na splošno pri uporabi različnih drog in pri različnih načinih uporabe ni izrazitejšega porasta, na nekaterih področjih je mogoče opaziti celo trend upadanja. Kazalniki uporabe amfetaminov in ekstazija na primer potrjujejo ustaljeno stanje ali upadanje. Zadnji podatki nakazujejo celo močnejše znake, da se uporaba kanabisa med mladimi v nekaterih državah umirja ali celo zmanjšuje.

Razpoložljivost zdravljenja v Evropi sicer še vedno ni zadostna, vendar se še naprej povečuje. Tako je v nekaterih državah večina uporabnikov heroina, ki so nekoč veljali za skrito populacijo, danes v stiku z različnimi službami. Tudi okužba z virusom HIV pri injicirajočih uporabnikih drog je bila še pred nedavnim glavna skrb razprave o politiki drog, zdaj pa se je število novih okužb zaradi uporabe drog zmanjšalo in se še zmanjšuje.

Na evropski ravni zaznavamo tudi več enotnosti glede načina obravnavanja tega problema v državah članicah EU. Tako je nacionalne dokumente na področju politike boja proti drogam sprejelo 26 držav članic EU ter Hrvaška, Turčija in Norveška (v primerjavi z desetimi državami leta 1995). Poleg tega so ti dokumenti po sestavi vse bolj podobni akcijskemu načrtu EU za boj proti drogam. Preteklo leto je bilo bogato tudi z dejavnostmi na področju oblikovanja politik na nacionalnih ravneh, saj je približno polovica (13) držav članic EU pregledovala in preoblikovala svoje dokumente politike boja proti drogam na različnih stopnjah.

Čeprav je razvoj pozitiven, pa ne smemo pozabiti na dinamični značaj problematike drog, ki povzroča nenehne skrbi in zastavlja nove izzive. V tem poročilu so izpostavljeni: opozorilni

znaki glede heroina, nenehno povečevanje uporabe kokaina, velika razširjenost hepatitisa C (HCV) med injicirajočimi uporabniki drog, visoko število smrti zaradi uporabe drog, vse več poročil o zabavah, kjer so prisotni sintetični opiodi, ter o nedovoljeni proizvodnji sintetičnih opiodov, kot je na primer fentanil. Poleg tega poročilo opozarja na v povprečju 36 % porast z drogami povezanih prekrškov v državah članicah EU v petletnem obdobju od leta 2001 do 2006. Posebna pozornost pa je posvečena možni nevarnosti za uporabo drog med ranljivimi skupinami mladih ljudi, ta tematika je objavljena v posebnem poročilu ⁽²⁾.

Poleg tega se ne moremo izogniti stroškom, ki jih ima Evropa zaradi problema drog. Prav ti so osrednja tema trenutne razprave o politiki na področju drog, obravnavani pa so tudi v različnih delih tega poročila ⁽³⁾. Center si je v zadnjem letu prizadeval opredeliti in preskusiti skupna orodja, ki bodo olajšala zbiranje podatkov o javnih izdatkih za boj proti drogam v EU. Čeprav je to delo še na začetku, prve ocene kažejo, da bi javni izdatki za boj proti drogam lahko letno znašali približno 60 EUR na povprečnega državljana EU.

Še teže pa je izmeriti škodo, nastalo zaradi uporabe drog: tragična izguba življenj, posledice z drogo povezanih kaznivih dejanj, negativni vpliv na skupnosti, kjer se droge proizvajajo ali prodajajo, ter obseg trgovanja z drogami, ki spodkopava socialni razvoj in politično stabilnost držav proizvajalk in tranzitnih držav. Pomisliti je treba le na zaskrbljujoče dogodke ob tranzitu kokaina prek Zahodne Afrike, ki predstavljajo opomin o spremljevalni škodi, nastali zaradi problema drog.

Ob koncu omenimo še potek raziskovalnega dela o problemu drog v vseh evropskih državah, v katerih le-to zagotavlja bistvene informacije za opis in razumevanje vpliva prepovedanih drog. Nedavno poročilo Centra o tem vprašanju ⁽⁴⁾ vsebuje pregled organiziranosti raziskav v zvezi z drogami v Evropi. Naslednja raziskava, ki bo potekala pod okriljem Evropske komisije, bo vsebovala priporočila za odpravo vrzeli v poznavanju problematike in za izboljšanje sodelovanja pri raziskavah na evropski ravni.

Preteklo leto bo verjetno štel za pomemben mejnik v zgodovini mednarodne politike nadzora drog. Evropa se pripravlja na začetek izvajanja novega akcijskega načrta EU (2009–2012) in se ob tem zaveda, da še nikoli v preteklosti nista obstajala večje soglasje glede ciljev, za uresničitev katerih si je treba prizadevati, in jasnejše razumevanje prihodnjih izzivov.

Opombe:

⁽¹⁾ Pregled desetletnega napredka je bil predstavljen Komisiji ZN za droge (CND) marca 2008.

⁽²⁾ Glej publikacijo z izbranimi poglavji: *Drugs and vulnerable groups of young people*, 6. 11. 2008 <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Glej tudi publikacijo z izbranimi poglavji: *Towards a better understanding of drug-related public expenditure in Europe*, julij 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽⁴⁾ Glej tudi publikacijo z izbranimi poglavji: *National drug related-research in Europe*, oktober 2008. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Informacije o vseh spremljevalnih objavah letnega poročila, sporočilih za javnost, storitvah in dogodkih bodo 6. 11. 2008 ob 10.00 po srednjeevropskem času na voljo na spletnem naslovu:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>